

Inrichtingsplan
Landschapsbeheer Gelderland

Naam : Bruins Buizen Apeldoorn
Straat : Zutphensestraat 242
Postcode : 7325 WV
Plaats : Apeldoorn

Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2^a
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: R. Borkes
Datum: oktober 2011

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

Inhoud

1. Voorwoord	3.
2. Inleiding	3.
3. Huidige situatie	4.
4. Het Landschap	5.
5. Inrichtingsvisie	8.
6. Beplantingsplan	9.
7. Plantsoenlijst	12.
8. Historische achtergrond	13.

1 Voorwoord

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) is in Gelderland de organisatie die zich inzet voor het cultuurlandschap. Het landschap met heggen, knotwilgen, boomgaarden en poelen. Wij hebben geen eigen terreinen en werken dus altijd samen met anderen. Dit kan een gemeente zijn, een particulier, vrijwilligers of met de provincie Gelderland. Veel van het landschap wordt in stand gehouden door vrijwilligers. Deze onmisbare krachten ondersteunen wij met kennis, kunde en gereedschap. SLG is vanwege de ideële doelstelling en de werkwijze hoe aan deze doelstelling gewerkt wordt een erkend goed doel met een CBF keur en in bezit van een provinciale erkenning als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Dit maakt het mogelijk om een vaste beneficiënt te zijn van de Nationale Postcodeloterij.

Ook het particulier natuur,- en Landschapsbeheer op het eigen erf stimuleren we. Dit kan in (gemeentelijke) projecten zoals Dorpen in het Groen maar ook met individuele bewoners door hen te voorzien in advies en het ontwerpen van inrichtingsplannen.

Het nu voorliggende inrichtingsplan is een uitwerking van een landschappelijke inpassing voor het terrein van de firma 'Bruin Buizen Apeldoorn (BBA)' aan de Zutphensestraat 242 in Apeldoorn.

2. Inleiding

Het bedrijf BBA aan de Zutphensestraat 242 in Apeldoorn (Gemeente Apeldoorn) heeft het voornemen het bedrijf uit te breiden met een opslagterrein aan de achterzijde van het bedrijf. Daartoe dient het bestemmingsplan te worden gewijzigd.

Om dit initiatief mogelijk te maken is een landschappelijk inpassingsplan vereist. Een landschappelijke inpassing betekent dat de initiatieven een bijdrage moeten leveren aan de doelen van de gemeenschap, waaronder het behoud en ontwikkeling van een goed functionerend en karakteristiek landschap. Uiteindelijk dient met het initiatief winst te worden geboekt voor de directe omgeving door de aanleg (en herstel) van karakteristieke landschapselementen op het beschikbare terrein en indien nodig daarbuiten.

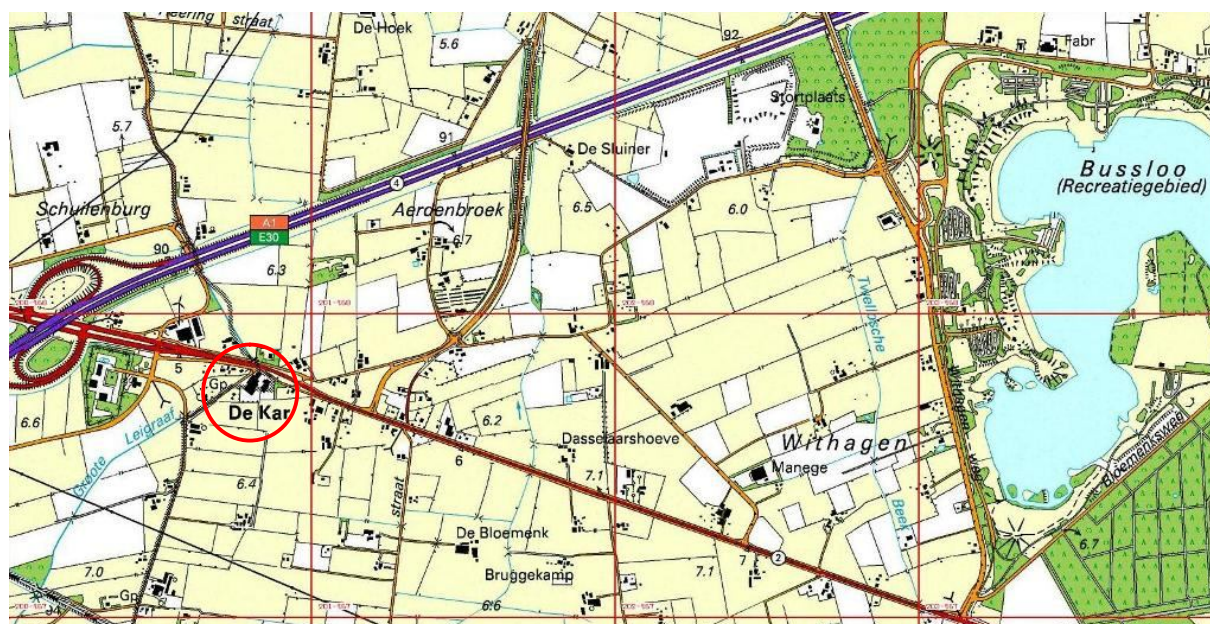
Het inpassingsplan is zoveel mogelijk afgestemd op het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeenten Epe, Heerde en Voorst; "Van Veluwe tot IJssel". Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting waarbij niet alleen is gelet op de inpassing van de uitbreidingsmaatregelen maar ook naar de mogelijkheden het landschap in de directe omgeving te versterken.

Het terrein waarop de uitbreiding wordt gerealiseerd ligt in de gemeente Voorst, dit in tegenstelling tot het bezoekadres dat in de gemeente Apeldoorn ligt.

3. Huidige situatie

Het terrein aan de Zutphensestraat 242 is circa 1,6 ha groot en zal worden uitgebreid met een opslag terrein van circa 0,5 ha. Het complete terrein ligt ingeklemd tussen de Zutphenseweg aan de noordzijde en twee erven aan de oost en westzijde. De achterzijde van het terrein, daar waar de uitbreiding plaatsvindt, grenst direct aan het landschap. Het perceel waarop de uitbreiding zal worden gerealiseerd wordt aan de zuid en westzijde omzoomd door een sloot. De oostzijde van het perceel grenst langs perceelrandbeplanting op het eigen terrein.

Aan de binnenzijde van de sloot, op het terrein waar de uitbreiding plaatsvindt, ligt een onbeplante, aarden wal van circa 7 meter breed en 2 meter hoog.

Topografische kaart

4. Het landschap

Het terrein ligt in het natte heideontginningen landschap.

Het natte heideontginningen landschap is op onderstaande kaart te herkennen aan de oranje kleur. De locatie van het bedrijf BBA ligt binnen de rode cirkel.

De zwarte stippellijn is de gemeentegrens

Natte heideontginningen

Landschapsvormkaart uit het Landschap Ontwikkelings Plan (LOP)

In dit type landschap werden vanaf 1850 heideterreinen op grote schaal ontgonnen ten behoeve van de landbouw (en bosbouw). Allereerst veelal in aansluiting op bestaande kampen en essen later ook de vochtige- en natte heideterreinen. Hoe recenter de ontginning, hoe rationeler en grootschaliger de ontsluiting. De ontginning kon plaats vinden doordat de functie van heide en weide drastisch veranderde. Ze waren niet langer noodzakelijk voor de levering van mest en plaggen in de landbouw. Een gangbare vorm van ontginning was een verbeterde afwatering, het inplanten van (toekomstige) perceelsranden gevolgd door het spontaan dicht laten lopen van de betreffende percelen met bos. Na voldoende ontwatering werd de bosopslag verwijderd. Veel lijn- en ook vlakvormige elementen herinneren hieraan. Over het algemeen volgden de beplantingen de rechte weg- en waterlopen. De kavels zijn relatief groot en rationeel. De bebouwing is verspreid. De bodems zijn met name goed ontwaterde hoger gelegen, haar- en holtpodzolgronden bij de droge ontginningen.

Veldpodzolen en beekeerdgronden met hogere grondwaterstanden en een veelal lagere ligging overheersen bij de nattere landschapstypen.

Het landschapsbeleid voor het heideontginning landschap streeft in de meer bebouwde en verrommelde gebieden naar een groene verdichting van het landschap door de vorming van een robuust groen casco. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt gestreefd naar het sterk vergroenen van het landschap door wegbeplantingen, erfbeplanting, kavelbeplanting en bosjes.

Historische kaart omstreeks 1900

De historische kaart (zoals hierboven is weergegeven) geeft een goede indruk van de oorspronkelijke situatie (omstreeks 1900) die kenmerkend is voor dit landschapstype. De rood/paars gearceerde delen zijn de woeste heide gronden. De donkergroene bossen (elzen en essen) zijn ingeplant om het gebied te ontwateren. De perceelsranden waren veelal voorzien van sloten welke beplant waren met knotbomen, te herkennen aan de zwarte puntjes op de perceelsgrenzen. Dit type ontginning zorgde voor een rechthoekige blokverkaveling, haaks op de ontginningsas (de Broekstraat). De hogere delen in het landschap waren in gebruik als akker (de witte percelen), de lage delen als grasland (licht groen gekleurd).

Nabij de locatie van het bedrijf aan de Zutphenseweg werd vroeger tol geheven. Vermoedelijk was de Zutphensestraat een belangrijke verbindingsweg tussen Zutphen en Apeldoorn.

Tekening: referentiebeeld van het (natte) heide ontginningenlandschap

5. Inrichtingvisie

Het aanleggen van een houtsingel om het perceel waarop de uitbreiding van het bedrijf gaat plaatsvinden, draagt bij aan de landschappelijke inpassing van het bedrijf. De houtsingel is daarbij meer dan een visuele aankleding van het terrein. De singel is een lijnvormig element die de bestaande houtsingel verbindt met de beplanting ten oosten van het terrein, grenzend aan 'de Kar'. Door deze verbinding wordt een robuuste groenstructuur gerealiseerd die bijdraagt aan de verdichting van het bebouwde en verrommelde landschap. De singel draagt zodoende bij aan een groen casco, mits deze op een juiste wijze wordt onderhouden.

Aandachtspunten

- Landschappelijk inpassen van opslagruimte door aanplant van streekeigen en inheemse beplanting.
- De aarden wal welke een cultuurtechnische uitstraling heeft verlagen en aanpassen tot een meer landschappelijk verantwoord profiel. Maximaal 1 meter hoog. Zie bijgevoegde dwarsdoorsnedenkaart met daarop het gewenste profiel.
- De aarden wal zodanig profileren dat beheer van het groen eenvoudiger wordt;
 - o Minder steil talud i.v.m. praktisch nut en veiligheid
 - o Talud wal niet starten bij de insteek van de sloot i.v.m. praktisch nut en veiligheidZie bijgevoegde dwarsdoorsnedenkaart met daarop het gewenste profiel.
- Aansluiten bij bestaande beplantingselementen.
- Streven naar een groen besloten terrein
- Aanvullen houtsingel oostzijde terrein

6. Beplantingsplan

Hieronder worden de diverse nieuw aan te leggen landschapselementen tot in detail uitgewerkt en beschreven. Op de inrichtingskaart worden deze elementen eveneens weergegeven waarbij de beschreven objecten corresponderen met de nummers op de bijgevoegde kaart. In de bijlage van dit inrichtingsplan zijn de informatievelen opgenomen over de aanleg en beheer van de voorgestelde elementen.

1. Hakhoutsingel

Locatie	: Op de (aan te passen) aarden (zie tekening)
Lengte	: 130 meter
Breedte	: 5 planrijen
Plantwijze	: circa 1,5 meter tussen de planten/rijen
Aantal	: 425 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Soort	: 100 stuks zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>)

: 75 stuks gewone es (*Fraxinus excelsior*)
: 50 stuks veldesdoorn (*Acer campestre*)
: 50 stuks Gelderse roos (*Viburnum opulus*)
: 50 stuks meidoorn (*Crataegus monogyna*)
: 50 stuks sleedoorn (*Prunus spinosa*)
: 25 stuks boswilg (*Salix caprea*)
: 25 stuks wilde appel (*Malus sylvestris*)

Overig	: Beplant ook het talud van de wal
Beheer	:

Goed onderhouden houtwallen en houtsingels bestaan uit een boom-, kruid-, en struiklaag. Houtwallen en houtsingels die niet worden onderhouden, groeien uit tot rijen hoge bomen zonder ondergroei. Dit dient te worden voorkomen om de overlast die de boeren ondervinden van het aangrenzende stuk grond zoveel mogelijk te beperken. Te denken valt aan overlast in de vorm van schaduw, bladafval maar ook de waterafvoer in de sloot kan bemoeilijkt worden. Daarnaast verliezen slecht of niet onderhouden houtsingels ook voor een groot deel hun waarde voor de natuur.

Bij het onderhoud bestaat het werk om te beginnen uit het groepsgewijs of regelmatig verspreid afzetten van bomen en struiken zodat zich een evenwichtige, dichte struiklaag kan ontwikkelen. Dit gebeurt eens in de tien tot vijftien jaar. Er dient kleinschalig gewerkt te worden waarbij niet alle singels tegelijk een onderhoudsbeurt krijgen. Om de variatie in leeftijd te waarborgen dient ieder jaar, afhankelijk van het onderhoudsinterval, een gedeelte van de singel te worden afgezet.

Bij het afzetten is het in elk geval van belang dat er genoeg licht op de bodem valt om de stobben te laten uitlopen. Dat betekent vaak een vrij drastische dunning. Zorg ervoor dat mooie oude bomen (els en es) op den duur worden gespaard en worden vrijgesteld. Deze bomen worden de overstaanders genoemd. Deze bomen zijn vaak het domein van vogels en vleermuizen.

Aanleg	: Zie informatievelen in de bijlage
--------	-------------------------------------

2. Hakhoutsingel

Locatie	: Langs de oostzijde van het terrein (zie tekening)
Lengte	: 45 meter
Breedte	: 3 plantrijen
Plantwijze	: circa 1,5 meter tussen de planten/rijen
Aantal	: 100 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Soort	: 25 stuks zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>) : 25 stuks gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>) : 25 stuks veldesdoorn (<i>Acer campestre</i>) : 50 stuks Gelderse roos (<i>Viburnum opulus</i>)

Beheer : Zie informatievellen in de bijlage

Goed onderhouden houtwallen en houtsingels bestaan uit een boom-, kruid-, en struiklaag. Houtwallen en houtsingels die niet worden onderhouden, groeien uit tot rijen hoge bomen zonder ondergroei. Dit dient te worden voorkomen om de overlast die de boeren ondervinden van het aangrenzende stuk grond zoveel mogelijk te beperken. Te denken valt aan overlast in de vorm van schaduw en bladafval. Daarnaast verliezen slecht of niet onderhouden houtsingels ook voor een groot deel hun waarde voor de natuur.

Bij het onderhoud bestaat het werk om te beginnen uit het groepsgewijs of regelmatig verspreid afzetten van bomen en struiken zodat zich een evenwichtige, dichte struiklaag kan ontwikkelen. Dit gebeurt eens in de tien tot vijftien jaar. Er dient kleinschalig gewerkt te worden waarbij niet alle singels tegelijk een onderhoudsbeurt krijgen. Om de variatie in leeftijd te waarborgen dient ieder jaar, afhankelijk van het onderhoudsinterval, een gedeelte van de singel te worden afgezet.

Bij het afzetten is het in elk geval van belang dat er genoeg licht op de bodem valt om de stobben te laten uitlopen. Dat betekent vaak een vrij drastische dunning. Zorg ervoor dat mooie oude bomen (els en es) op den duur worden gespaard en worden vrijgesteld. Deze bomen worden de overstaanders genoemd. Deze bomen zijn vaak het domein van vogels en vleermuizen.

Aanleg : Zie informatievellen in de bijlage

3. Bestaande Hakhoutsingel

Locatie	: Op de perceelsgrens van het terrein (zie tekening)
Lengte	: 200 meter
Breedte	: circa 5 meter
Huidige situatie	: De bestaande houtsingel bestaat overwegend uit inheemse beplanting zoals veldesdoorn, berk, els, es, wilg en Gelderse roos. Doordat de singel lang niet is onderhouden zijn de bomen doorgeschoten. De kronen zorgen voor veel schaduw waardoor de ondergroei in conditie achteruit gaat. De doorgeschoten bomen staan te dicht bij elkaar waardoor deze elkaar verdrukken.
Beheer	: Eventueel aanwezige uitheemse beplanting dient te worden verwijderd. Open plekken die daardoor ontstaan kunnen worden aangeplant (inboeten). Om het achterstallig onderhoud weg te werken dient vrij drastisch gedund te worden. Dit betekent dat gefaseerd delen van de singel afgezet dienen te worden. Kap daarbij niet meer dan circa 5 tot 10 meter in één keer weg. Met een totale lengte van circa 200 meter houtsingel, kan ieder jaar op 2 á 3 willekeurige plekken (is 20 tot 30 meter) in de singel onderhoud worden verricht. Zorg ervoor dat mooie oude bomen (eik en es) worden gespaard en worden vrijgesteld. Na circa 10 tot 15 jaar is de hele singel gedund waarna het proces zich dient te herhalen. Dit type beheer wordt hakhoutbeheer genoemd. De bomen en struiken dienen vlak boven de grond (circa 20 tot 30 cm) te worden afgezet. Het afzetten van de bomen en struiken dient zorgvuldig te gebeuren. Zorg voor een gladde zaagsnede voor een optimale hergroei. Voor meer achtergrond info zie de informatievellen in de bijlage

7. Plantsoenlijst

Onderstaande tabel omvat de beplanting die nodig is om het voorgestelde plan tot uitvoer te kunnen brengen

			Element 1	Element 2	
Nederlandse naam	Latijnse naam	Maat	Aantal 1	Aantal 2	Totaal
Veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	80-100	50	25	75
Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>	80-100	100	25	125
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	80-100	50		50
Gewone es	<i>Fraxinus excelsior</i>	80-100	75	25	100
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>	80-100	50		50
Boswilg	<i>Salix caprea</i>	80-100	50		50
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	80-100	50	25	75
Wilde appel	<i>Malus sylvestris</i>	80-100	25		25

8. Historische Achtergrond

Houtwal en Houtsingel

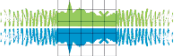
Een houtwal is een lijnvormig door de mens opgeworpen zandlichaam waarop bomen en/of struiken groeien. De wallen dienden vroeger om vee binnen of wild buiten het omgeven gebied te houden. Houtwallen werden ten tijde van de ontginningen (middeleeuwen) op de hogere zandgronden aangelegd. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal op te kunnen werpen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog.

Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed. Houtsingels lijken veel op houtwallen. Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingzone voor fauna. Bij de houtwal zorgt met name de wal voor extra ecologische waarde door de variatie in nat-droog en warm-koud.

 Stichting Landschapsbeheer Gelderland	
Project Naam	Landschappelijke inpassing BBA
Adres	Bruins Buizen Apeldoorn
pc / plaats	Zutphensestraat 242
projectcode	PA11BRUIN
adviseur	R. Borkes
datum	oktober 2011
schaal	1:1000

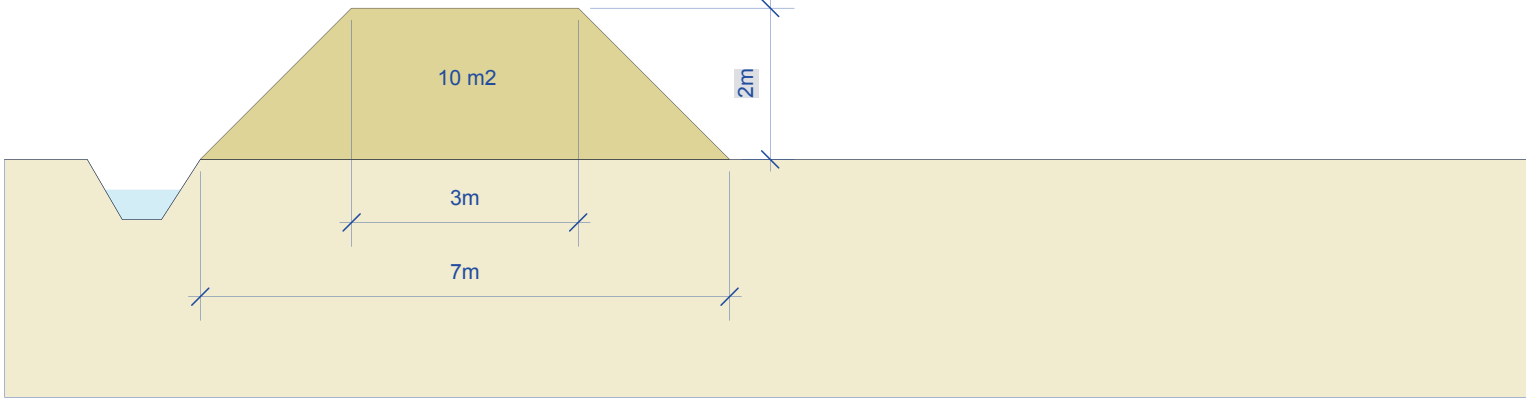
NIEUWE SITUATIE WAL

SCHAAL 1:1000

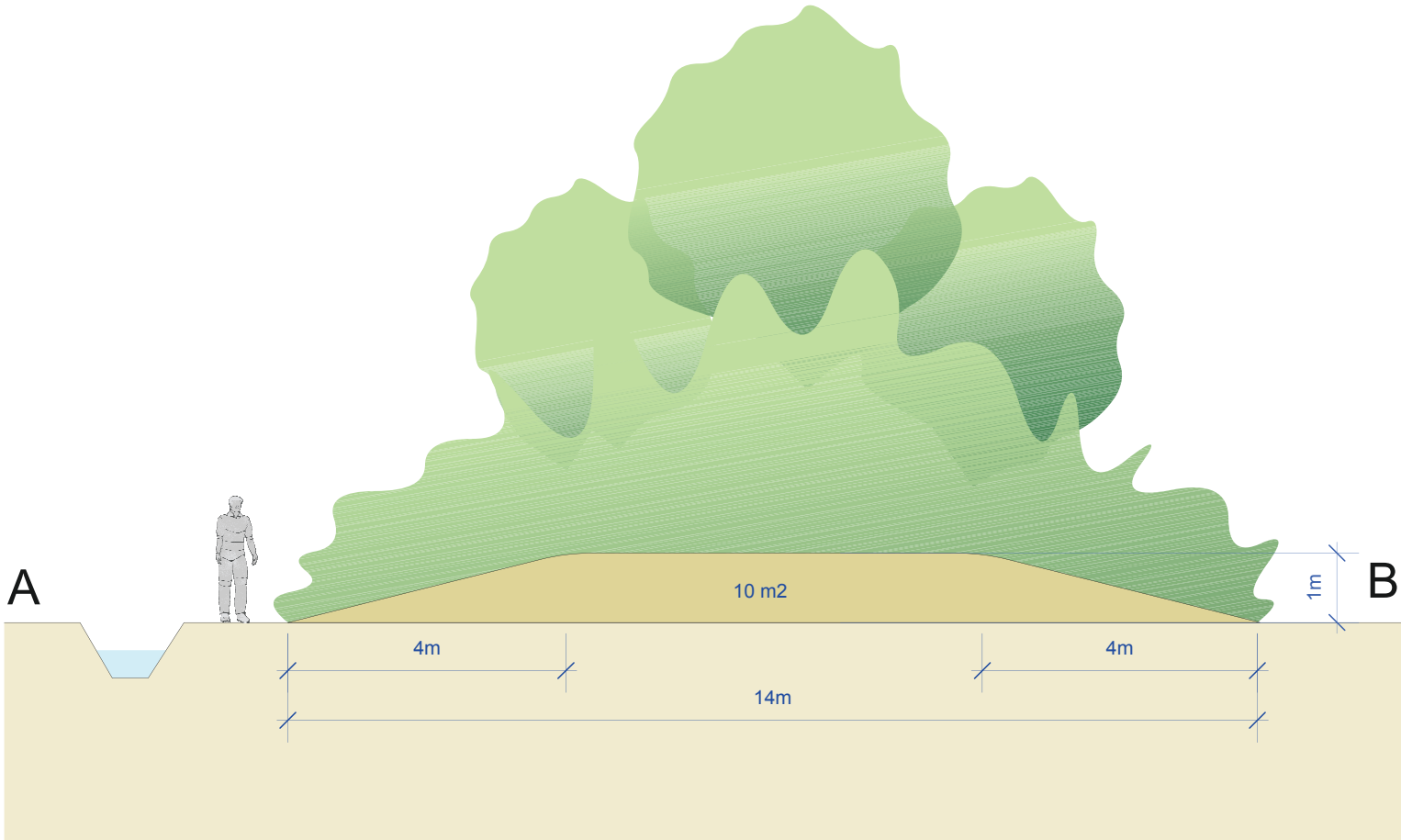
BESTAANDE SITUATIE

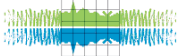
SCHAAL 1:100

NIEUWE SITUATIE

SCHAAL 1:100

 Stichting Landschapsbeheer Gelderland	
Project Naam	Landschappelijke inpassing BBA
Adres	Bruins Buizen Apeldoorn
pc / plaats	Zutphensestraat 242 7325 WV Apeldoorn
projectcode	PA11BRUIN
adviseur	R. Borkes
datum	oktober 2011
schaal	1:1000 /doorsnede 1:100